

KRAJSKÁ HYGIENICKÁ STANICE JIHMORAVSKÉHO KRAJE
se sídlem v Brně

Jeřábkova 4, 602 00 Brno

Pandemický plán Jihomoravského kraje

ÚVOD:

Pandemický plán Jihomoravského kraje (dále jen KPP) je pro území Jihomoravského kraje operačním plánem pro řešení jedné z krizových situací, a jako takový navazuje na **krizový plán „Epidemie“**, zpracovaný pro potřeby krizového plánování v rámci Jmk. KPP vychází z platné verze **Národního pandemického plánu ČR** (dále jen NPP), jako základního metodického podkladu pro přípravu a realizaci konkrétních opatření v případě hrozící a probíhající pandemie chřipky v lidské populaci na území ČR (platná verze NPP viz www.mzcr.cz) a řeší přípravu a realizaci konkrétních opatření pro tuto krizovou situaci na území Jihomoravského kraje.

Podklady pro KPP byly za Krajskou hygienickou stanicí Jihomoravského kraje se sídlem v Brně (dále jen KHS Jmk) zpracovány skupinou odborníků – epidemiologů (seznam viz v příloze), a byly jako předchozí verze KPP dne 21.10.2005 projednány bezpečnostní radou kraje. Vzhledem na výše uvedené podklady nejsou v tomto materiálu uváděny obecné informace a údaje, které jsou veřejně dostupné v uvedených podkladech.

CHARAKTERISTIKA PANDEMIE JAKO KRIZOVÉ SITUACE:

Krizovou charakteristikou pandemie je **onemocnění velkého počtu obyvatel kraje v relativně krátkém časovém období a následně zvýšená úmrtnost především osob z rizikových skupin obyvatel kraje.**

Odborné odhady uvádějí, že během první pandemické vlny (tj. cca 9 – 15 kalendářních týdnů) postihne onemocnění cca 30% populace (pro Jmk to je cca 300 – 400 000 obyvatel). Hlavním nebezpečím však je možnost, že i více než polovina těchto nemocných se vyskytne v průběhu dvou až tří týdnů v době maximálního výskytu.

V důsledku vysoké nemocnosti v rel. krátkém časovém období a dalším faktorům, které lze v současnosti pouze odhadovat (především výrazně změněným vlastnostem nového pandemického viru chřipky – patogenita, virulence, invazivita, toxigenita apod.) lze očekávat i zvýšenou úmrtnost především u vyšších věkových skupin a osob se základním zdravotním postižením chronického charakteru (tzv. rizikových skupin).

V důsledku výše uvedeného lze předpokládat následující dopady, které bude nutné v rámci kraje řešit:

- přechodně zvýšená potřeba zdravotnických služeb (ambul i lůžk.) v celé populaci při
- přechodně snížení přeslechopného personálu ve zdrav. zařízeních (poskytovatelů zdrav. služeb – budou rovněž nemocní)
- pravděpodobně vyšší výskyt onemocnění s těžším klinickým průběhem onemocnění chřipkou a vyšší výskyt komplikací onemocnění
- významně vyšší riziko onemocnění a úmrtí pro osoby z tzv. rizikových skupin obyvatelstva, (tj. především pro dispenzarizované pacienty s chron. onemocněním srdce a cév, chronickým onemocněním dýchacích cest, chronickým onemocněním ledvin a s diabetem mellitem kompenzovaným inzulinem)
- přechodně významné zvýšení spotřeby léků (především antipyretik a antibiotik, do jisté míry i antiússik, expectorancií a analgetik)

- potřeba řešení péče o předškolní a mladší školní děti (zavření škol a předškolních zařízení vč. družin)
- potřeba restrukturalizace služeb pro seniory v oblasti stravování (omezení či zastavení společného stravování seniorů ve společných prostorech a tím nárůst potřeby rozvozev služby stravy)
- sociální dopady na profese, jejichž činnost bude dočasně výrazně omezena či zastavena (především kulturní a sportovní podniky s koncentrací lidí - divadla, kina, plesy a jiné zábavy apod.)
- přechodné snížení počtu práce schopného obyvatelstva – pokles ekonomické výkonnosti kraje
- možné dopady na zásobování obyvatel kraje potravinami, vodou, energiemi a léky při výpadku prac. sil v důsledku nemocnosti
- dopady na poskytování některých dalších nezbytných služeb (doprava osob a zboží atd.)
- problematika zajištění bezpečnosti osob a ochrany majetku při zvýšené nemocnosti zvláště v případě nutnosti vyhlášení nouzového zásobování
- zajištění organizace případného širšího cíleného použití antivirotik pro prevenci onemocnění (včetně jeho transportu, uskladnění, výdeje a případně i aplikace) a později i nového typu protipandemické očkovací látky se zvláštním důrazem na bezpečnost této manipulace před odcizením.
- zajištění adekvátní informovanosti obyvatelstva včetně prevence vzniku paniky

Na zajištění těchto a případných dalších rizik, vyplývajících pro chod společnosti v důsledku pandemického výskytu chřipky, bude nezbytná nejen práce zdravotnických subjektů, ale především vzájemná spolupráce všech složek společnosti, včetně veřejnosti. Základní význam pro spolupráci pak bude mít dobrá vzájemná informovanost a předcházení paniky.

ORGANIZAČNÍ ZAJIŠTĚNÍ PŘÍPRAVY KPP A ŘEŠENÍ KRIZOVÉ SITUACE „PANDEMIE“

- **Pro přípravu KPP** pro řešení pandemického výskytu chřipky v lidské populaci v Jihomoravském kraji byla ustavena pracovní skupina pracovníků KHS Jmk v následujícím složení:

vedoucí skupiny: ředitel KHS Jmk

zástupce vedoucího skupiny: vedoucí odboru epidemiologie KHS Jmk

členové: vedoucí epid. odd. všech šesti ÚP KHS Jmk

pracovník odboru epidemiologie pro sumarizaci epid. dat o ARO

pracovník odboru epidemiologie pro problematiku očkování

- **Pro řešení zdravotních důsledků** pandemie chřipky je ustavena pracovní skupina v následujícím složení

předseda skupiny: Ř KHS

Výkonný zástupce předsedy skupiny: epidemiolog KHS – vedoucí odboru

epidemiologie KHS Jmk

členové: vedoucí odboru zdravotnictví KÚ

zástupce praktických lékařů

zástupce praktických lékařů pro děti a dorost

klinik – infekcionista

zástupce lékárníků

virolog (BIO-PLUS)

zástupce VZP

- **Krizová situace „PANDEMIE“**, způsobená pandemickým výskytem chřipky bude řešená v souladu s platnou legislativou pro krizové plánování a řízení, a to krajským krizovým štábem. Pro konkrétní situaci „Pandemie“ doporučuji do krajského krizového štábu přizvat pracovníky KHS Jmk ve složení Ř KHS Jmk a vedoucí protiepidemického odboru KHS Jmk, případně další odborníky dle aktuální situace.

ZÁKLADNÍ DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE O Jmk POTŘEBNÉ PRO PŘÍPRAVU KPP:

viz přílohy - nevěřejné

ČINNOST PŘI ŘEŠENÍ KRIZOVÉ SITUACE PANDEMIE CHŘIPKY V Jmk:

- V mezipandemickém období:
 - *mimosezónní období (jaro a léto každého roku)*
 - *monitorování nemocnosti akutními respiračními chorobami (ARI) v týdenních intervalech – sentinelové hlášení nemocnosti (z hlášení praktických lékařů zpracovává KHS Jmk)*
 - *průběžné sledování etiologie ARI (především bakter.)*
 - *sledování informací z MZd a SZÚ, případně z materiálů WHO, EU apod. vztahujících se k problematice chřipky (KHS Jmk)*
 - *vzájemná informovanost se spolupracujícími odbornými subjekty (KHS Jmk + spolupracující laboratorní provozy + krajská veterinární správa)*
 - *informování organizační skupiny o podstatných údajích pro přípravu na pandemii chřipky (KHS Jmk)*
 - *příprava opatření pro sezónní období, a pro případ vzniku pandemie*
 - *plánování očkovací látky (OL) pro pravidelné a zvláštní očkování*
 - *další činnost dle pokynů HH a MZd*
 - *předsezónní období (podzim každého roku)*
 - kromě činností pokračující z mimosezónního období*
 - *příjem a distribuce OL pro pravidelné a zvláštní očkování (KHS)*
 - *zahájení očkování proti chřipce (praktičtí lékaři) – včetně očkování rizik. supin obyvatel*
 - *kontrola využití OL určené pro pravidelné a zvláštní očkování (KHS)*
 - *dle potřeby zintenzivnění monitoringu nemocnosti na ARI (denní aktivní sledování nemocnosti u vybraných lékařů) (KHS)*
 - *zahájení systematického sledování virové etiologie u onemocnění ARI/ILI – odběry biol. materiálu pro labor. vyšetření – (KHS + labor.)*
 - *informování veřejnosti, zdravotní výchova atd. (všechny subjekty org. skupiny)*
 - *epidemické období roku (v době zvýšené nemocnosti na ARI nad epidemický práh – určí KHS Jmk):*
 - *pokračování monitorování nemocnosti*
 - *stanovování protiepidemických opatření (ukončení očkování proti chřipce, doporučení omezení návštěv v lůžkových zdrav. zařízeních a ÚSP aj.)*
- V předpandemickém období (hrozící rozšíření nového typu viru chřipky do lidské populace):
 - *činnost shodná s obdobím mezipandemickým*
 - *surveillance chřipkových virů i mimo lidskou populaci*
 - *informování veřejnosti prostřednictvím veřejných sdělovacích prostředků*
- V pandemickém období (období rozsáhlého interhumánního šíření nové varianty viru chřipky):
 - *denní aktivní monitorování nemocnosti ARI/ILI u prakt. lékařů*
 - *stanovení protiepidemických opatření – zajistí KHS Jmk (ukončení očkování proti chřipce, zákazy návštěv v lůžkových zdravotnických zařízeních a ÚSP, zákazy kulturních a sportovních akcí kde dochází k velkému nahromadění osob, omezení či zákazy školní docházky a mimoškolní činnosti případně jiné, včetně organizace a řízení distribuce a užití chemoprofylaxe dle pokynů Hlavního hygienika ČR, případně nové OL pro prevenci pandemického kmene viru chřipky, aj.)*
 - *stanovení opatření pro zvládnutí krizové situace – zajistí kriz. štáb KÚ (nařízení pracovní povinnosti – především studentům vyšších zdrav. škol a vysokých škol zdravotnického zaměření pro pomoc nemocným osobám v domácnosti, stanovení nouzového zásobování obyvatelstva pitnou vodou, potravinami, léky energiemi, nouzové zajištění odstraňování odpadů zajištění ochrany majetku a životů, zajištění provozu IZS)*
 - *aktivní informování veřejnosti prostřednictvím tiskových zpráv pro veřejné sdělovací prostředky*

ÚKOLY A ODPOVĚDNOST JEDNOTLIVÝCH SUBJEKTŮ PODÍLEJÍCÍCH SE NA ŘEŠENÍ KRIZOVÉ SITUACE „PANDEMIE“

ODPOVĚDNÝ	ČINNOST
KHS Jmk	<ul style="list-style-type: none"> • definování potřebných podkladů pro přípravu KPP – požadavky na spolupracující • koordinace příprav KPP • epidemiologická surveillance – sledování výskytu ARI/ILI, analýza, • informování spolupracujících o významných změnách nemoci • informování veřejnosti o epid. situaci v ARI a o předpokládaném vývoji situace • základní zdravotně-výchovné informování veřejnosti s cílem poskytnutí informací k prevenci onemocnění a zabránění vzniku paniky • doporučení či nařízení protiepidemických opatření
Mikr. lab. (BIO-plus, FN apod.)	<ul style="list-style-type: none"> • zajištění mikrobiologické surveillance ARI/ILI
KÚ – odbor zdrav.	<ul style="list-style-type: none"> • příprava OP „Pandemie“ pro oblast zajištění zdravotních služeb v Jmk • získávání podkladů dle požadavků KHS Jmk z oblasti zdravotnictví <ul style="list-style-type: none"> - počet lékařů dle okresů (PL, PLPDD) - počet SZP v terénu dle okresů (u PL a PLPDD) - počet lůžek v jednotlivých lůžkových zdrav. zařízeních podle oborů - počet možných nouzových lůžek (přístýlek) dle oborů a lůžk. zdrav. zař. - počet lékařů v lůžk. zdrav. zařízeních - počet SZP v lůžkových zdrav. zařízeních - počet pomoc. zdrav. personálu – u lůžka x ostatní - počet pracovníků lékáren (VŠ x SZP) - počet pracovníků ZZS (lékaři x SZP) • koordinace zdrav. služeb v kraji v krizi • podpora zajištění činnosti ZZS v době pandemie • iniciace a dohled nad zásobováním léky (jak lůžk. zdrav. zařízení, tak i terén)
KÚ – odb. soc.	<ul style="list-style-type: none"> • příprava OP „Pandemie“ pro oblast zajištění provozu v zařízeních soc. služeb v Jmk - s ohledem na pravděpodobné omezení provozu společného stravování seniorů v době průběhu pandemie, a tím potřeby navýšit rozvozev služby stravy. • získávání podkladů dle požadavků KHS Jmk z oblasti soc. služeb v Jmk <ul style="list-style-type: none"> - počet DD a pensionů pro seniory dle okresů - počet ÚSP dle okresů - počet ošetř. personálu dle jednotlivých DD a ÚSP
lékárenská služba (ČLekK)	<ul style="list-style-type: none"> • příprava OP „Pandemie“ pro oblast zajištění zásobování léky • zajištění dostatečného zásobování svého území léky
PLD, PLPDD (ČLK)	<ul style="list-style-type: none"> • zajištění zdravotní péče o registrované pacienty • zajištění sentinelového sledování a hlášení nemoci ARI/ILI
Lůžková zdrav. zařízení	<ul style="list-style-type: none"> • příprava OP „Pandemie“ pro oblast zajištění zdrav. péče o těžké průběhy onemocnění a komplikací chřipky ve svém spádovém území • zajištění zdrav. péče o pacienty s těžkým průběhem či komplikací onemocnění chřipkou • zajištění dostatečné zásoby léků k poskytování zdrav. péče uvedeným pacientům • zvážení a v případě potřeby zajištění reprofilizace lůžek
KVS	<ul style="list-style-type: none"> • zajištění veterinární surveillance výskytu chřipkových virů • informování spolupracujících (především KHS Jmk) o významných skutečnostech s ohledem na možnost přenosu veter. virů do lidské populace
KÚ – odb. kriz. řízení	<ul style="list-style-type: none"> • koordinace přípravy OP „Pandemie“ za jednotlivé subjekty krizové připravenosti kraje • získávání podkladů pro KPP od subjektů kriz. připravenosti kraje <ul style="list-style-type: none"> - seznam subjektů nutných pro nouzové přežití obyvatel kraje <ul style="list-style-type: none"> • zásobování potravinami • zásobování pitnou vodou • zajištění dodávek energií – plyn, elektrika, PHM, teplo • zajištění odstraňování a nezávadné likvidace odpadů - počty osob v uvedených subjektech kriz. připravenosti

	<ul style="list-style-type: none"> - počty příslušníků PČR dle okresů nutných k zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku - počty příslušníků městské a obecní policie nutných k zajištění veřejného pořádku (dle obcí a měst) • zajištění funkčnosti IZS (HZS) • zvážení soc. dopadů na profese, které v důsledku nařízených mimořádných protiepidemických opatření nebudou moci vykonávat povolání (především celá kulturní a sportovní sféra) a příprava jejich řešení • zajištění informovanosti obyvatelstva s cílem předcházení panice
KÚ – odb. školství	<ul style="list-style-type: none"> • příprava OP „Pandemie“ pro oblast školských a předškolních zařízení a způsob řešení zajištění péče o mladší děti v době zákazu školní docházky • získávání podkladů pro KPP <ul style="list-style-type: none"> - počty dětí ve školských a předškolních zařízeních (dle okresů) - počty personálu ve školských a předškolních zařízeních (dle okresů)
KÚ – odb. dopravy	<ul style="list-style-type: none"> • příprava OP „Pandemie“ pro oblast dopravy • získávání podkladů pro KPP <ul style="list-style-type: none"> - počet osob nutných pro zajištění nouzové dopravy osob a zboží (IDS)
KS HZS Jmk	<ul style="list-style-type: none"> • příprava OP „Pandemie“ pro oblast zajištění funkčnosti IZS • zajištění funkčnosti HZS
KS PČR Jmk	<ul style="list-style-type: none"> • příprava OP „Pandemie“ pro oblast bezpečnosti a ochrany majetku • zajištění bezpečnosti a ochrany majetku včetně zajištění veřejného pořádku
ZZS Jmk	<ul style="list-style-type: none"> • příprava OP „Pandemie“ pro oblast zabezpečení funkčnosti zdrav. záchranného systému • zajištění funkčnosti ZZS v kraji
Obce a města	<ul style="list-style-type: none"> • zajištění základních nouzové funkčnosti státní správy a samosprávy svěřené obcím a městům • předávání informací poskytnutých z KHS či krizového štábu kraje občanům
Městské a obecní policie	<ul style="list-style-type: none"> • podíl na zajištění veřejného pořádku, bezpečnosti a ochrany majetku v obcích a městech
Subjekty kriz. infrastruktury	<ul style="list-style-type: none"> • příprava OP „Pandemie“ pro oblast zajištění jejich funkčnosti pro nouzové zásobení kraje • zajištění prevence chřipky vlastních pracovníků (zajištění očkování před sezónou ARI, příp. zajištění vitaminizace apod.)
Veřejné sdělovací prostředky	<ul style="list-style-type: none"> • objektivní informování veřejnosti bez spekulací a uvádění neověřených zpráv, s cílem předcházení vzniku paniky.
Občané a ostatní subjekty nezařazené do systému krizové připravenosti	<ul style="list-style-type: none"> • dodržování opatření doporučených nebo nařízených OOVZ a Krajským krizovým štábem

30.6..2007

MUDr. Jan Mareček
ředitel KHS Jmk